

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzszébet-körút)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în de-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
De un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 5 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 189.

Brașov, Miercuri 27 August (9 Septembrie).

1903.

Cestiunea limbei de comandă.

Cu cât se trăgănesce mai mult rezolvarea crizei ungare, cu atât mai mare devine în întreaga monarchie neliniștea din cauza incurcăturilor interioare, ce pregătesc căderea dualismului.

Faptul, că monarchia habsburgică e compusă dintr'un mosaic de popore, nu se putea constata mai flagrant decât prin diferitele vederi, inclinări, tendințe și aspirațiuni, ce se manifestă în momentele de față în presa naționalităților din ambele state dualiste.

Intr'adevăr, abstragând de la programele diferite ale partidelor și poporelor acestei monarchie, trebuie să recunoștem, că nu e nici-decum ușoră cestiunea ce li-se pune de-odată: Ce formă de stat séu, vorba Cehilor, ce nouă formațiune sé inlocuiescă dualismul, în a căruia vitalitate ađi nimeni nu mai pöte avé incredere?

Față cu întrebarea acésta gravă, ce se ventiléză cu tot mai multă serioșitate în presa din monarchie, domnesce mare deosebire de vederi și de aspirațiuni. Intr'un punct se unesc însă toate ăiarele germane, slave și române. Sunt adevărat de acord, că șovinismul maghiar terorist a trecut de mult toate marginile admisibile și că cutezanța, cu care umblă sé se impună acum nu numai dinastiei, ci întregii monarchii, pöte sé dea nascere chiar unei șguduituri catastrofale.

Cu postulatele naționale maghiare relative la armată Cehii și Polonii din Austria ar fi inclinați a se împăca sub condițiunea, ca și lor sé li-se facă aceleași concesii, ce le-ar dobândi eventual Maghiarii. În definitiv sub acésta condițiune s'ar puté câștiga și consensul celorlalte popore.

În ce privește naționalitățile din

Ungaria, aceste știu mai bine apreția ce va sé dăcă în împrejurările actuale introducerea limbei de comandă maghiare și 'n armata comună.

Am vorbit de repetite ori despre urmările fatale, ce le-ar avé o astfel de soluțiune a crizei, ce a provocat'o obstrucțiunea independențelor. Étä acum în ce mod aprețieză „Gazeta de Triest” eventualul efect, ce l'ar avé în Ungaria introducerea limbei de comandă maghiară în armata comună.

În legătură cu turburarea de la Zapresic în Croația numita fôie face următoarele întrebări:

„Dacă ađi arborarea unui stég unguresc dă nascere unor lupte șangeröse, decât pe teritoriul croat emblema ungurască trebuie sé fie păzită de polițiști și detectivi, fiind că la din contră pretutindenți ar fi dată jos și aruncată în noroiu, decât o inscripție ungurască pe-o clădire de la gară pricinuesce vërsare de sânge, cum va fi când soldații croați ar fi comandați în Croația în limba maghiară?”

„Și cum stă cu celelalte naționalități în Ungaria? Cele 2 milioane de Germani, cari trăesc în Ungaria și-și păstrează germanismul în mâna tuturor nisuițelor de măghiarisare, cele 2 milioane de Slovaci, cari trăiesc pe teritoriul coronei sf. Stefan și deveniră și ei conscii de naționalitatea lor, cele 2.800.000 de Români, cari asemenea trăesc în Ungaria și întimpină pe compatrioții lor maghiari cu așa de puțină simpatie concetățenescă: ôre aceste națiuni, cari cu numărul sunt așa de hotărâte, sé se pötă însufleți în adevăr pentru o limbă de comandă maghiară?”

Pöte sé nu fie scösă din vënt scirea, ce-o aduce o fôie maghiară din Budapesta, că Majestatea Sa a ăis cătră unii din cei chemați la

audiență, că nu pöte ceda nici-decum în cestiunea limbei de comandă și acésta o face „chiar în interesul maghiar”, căci atunci și Croații ar fi în drept a pretinde același lucru și după ei și alte din poporele sale, de unde s'ar nasce mare confuzie.

Dér cum s'ar face lucrul chiar în Ungaria restrinsă, unde după o statistică scösă din isvor oficial, în regimentele de infanterie ce se recrutéză pe teritoriul ungar și ardelenesc, naționalitățile nemaghiare sunt reprezentate în număr mult mai mare decât Maghiarii, cari în 6 regimente nu sunt de loc reprezentați, ér în opt regimente numai în mod cu totul disparent?

„Coróna nu cedeză.”

Până eri Majestatea Sa n'a însărcinat pe nimeni cu constituirea noului cabinet. Misiunea, ce era sé i-se deie lui Lukacs, s'a zădărnicit în urma declarației acestuia că doreșce sé nu fie luat în combinație. ăiarele opoziționale maghiare cred a sci, că Lukács a cerut concesii largi, însă *coróna nu vrea sé cedese*, nu vrea sé cedese mai ales în ce priveșce limba de comandă și de instrucție a armatei.

În actualele împrejurări se dă o deosebită importanță audienței, ce a avut-o Duminecă fostul ministru președinte Coloman Szell.

O oră întregă a stat Szell de vorbă cu monarchul. Nu se cunoșce nimic din tainele acestei audiențe. Insuși Szell a ăis, că nu pöte spune nimic, și că nu s'a întimplat nimic pozitiv. Unii sunt de părere, că audiența a avut caracter informativ, alții din contră, cred că lui Szell i-s'ar fi dat ôre care misiune și se șvonesce deja, că el ar fi fost designat de corónă sé intre în înțelegere cu opoziția, adevărat sé pacteze érași cu Kossuth.

În cursul ăilei de ieri Majestatea Sa a primit pe ministrul de esterne contele

Agenor Golukhowski. Nu se știu cu posibilitatea, decât audiența acésta stă în legătură cu criza.

Manifestul ofițerilor sërbi.

Șcim, că ofițerii sërbi din garnisonă din Niș au redactat două manifeste, cari au avut ca urmare arestarea a peste 30 din ei. Étä în ce termină a redactat unul din aceste manifeste:

„În nóptea de Miercuri 28 Iunie trecut, 68 ofițeri sërbi (urméză numele lor), avënd pe ei toate insigniile de militari, au năvălit în palatul regal.

„Aci, călcându-și jurământul cătră drapel și abusând de încrederea și supunerea soldaților, în mod mișelesc au asasinat pe regele legal și pe consörta acestuia, mutilându-le cadavrele și aruncându-le prin feréștră.

„Dacă acești ofițeri ar fi avut numai o umbră de sentiment de demnitate, datorita lor ar fi fost sé se lapede de insigniile militare, încă înainte de odiósa lor faptă. N'au făcut'o însé nici după crimă, ci de atunci au dat mereu doveđi, că acțiunea lor a fost inspirată de pornirea de a-și crea beneficii personale și din dorința de a se înfoli.

„S'au arătat atât de cinici, că au cutezat sé anihileze acțe guvernamentale și sé arunce anatema asupra tuturor ofițerilor fără pata pe uniformă și pe consciință.

„În astfel de împrejurări, ofițerii sërbi au îndatorirea față de ei însi-și, față de regele lor, față de patria lor, față de întreaga lume cultă, ca sé reclame isgonirea acestor infami asasini din armata sərbescă.”

Ofițerii protestatori aveau intențiunea sé facă, print'r'o deputațiune, un nou demers la regele Petru și sé-l conjure, ca sé scape armata și Serbia de rușinea asasinilor foștilor suverani.

Dacă nu primeau promisiuni serioșe, decisese ca, în fie-care garnisonă, unul din ei sé țină, ađi Marți 8 Septembrie

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Din Nirvana.

(Urmare.)

Eminescu crescut în Cernăuți, centrul culturii germane bucovinene, ér mai târziu în Blașiü, acest focular de cultură românescă în monarchia noastră, ca om matur — în timpul studiilor sale filosofice, la universitatea din Viena și Berlin — adăpat la sînul filosofiei și literaturii germane contemporane, ca cugetător-filosof devine interpret mai mult al feului de gândire al omului de Nord. Numai cât ideile absorbite de-odată cu înținsa-i cultură filosofică și literară germană n'au rémas staționare în sufletul avântat al poetului filosof, ci au fost trecute prin prisma individualității sale pronunțate, prin ceea-ce primesc timbrul lor specific și original.

Analisa psihică a individualității poetice a lui Eminescu scöte la ivélă un particular amalgam al temperamentului idealist și plin de viață al poetului și al

pesimismului Schopenhaurian-budhist. Pesimismul lui Eminescu nu e rezultatul unei simple sugestii, sé ăicem poetice, ca la o mare parte din pesimiștii germani, și la toți imitatorii séi neputincioși. Pesimismul în accepțiunea sa mai înaltă filosofică a fost inspirat ce e drept de șöla Schopenhauriană, fie în forma sa filosofică, fie literară, însă s'a contopit cu sufletul séu ultrasensibil, predispus deja spre decepționism prin anomaliele propriiei vieți și ale vieții românescei contemporane.

În cele patru semestre cât a stat în decursul anilor 1872—1874 la universitatea din Berlin, Eminescu s'a îndeletnicit cu mult interes cu studiul istoriei și anticităților orientale, egiptologia, sistemele religioase ale orientului etc. În timpul acesta și-a câștigat simpatiile pentru „Nihilul cel bêtrân” și „Gangele cel sfânt” și, perdut cu gândul în poetica lume a Nirvanei, esclamá într'un moment de reverie budhistă: *Eu sunt budhist!* (Chendi, Preludii pg. 41). Numai cât budhismul eminescian trebuie redus la adevărata lui valöre și măsură: *poesia etice* și a mitologiei budhiste.

De altmintrelea 'i suntem recunoscători d-lui Stoica, că n'a tirit și memoria lui Eminescu în noroiul teosofiei.

Astfel părerea noastră este, că precum Eminescu cu toate simpatiile sale budhiste nu pöte fi la nici un eas judecat și aprețiat ca sectar religionar, ci ca poet-artist și ca filosof, — tot astfel trebuie judecate și operele filosofice ale reginei-poetei *Carmen-Sylva*. Nu putem crede, că înțelepta autöre a „*Cuvintelor sufletesci*” sé se pötă identifica cu ineptiile doctrinelor teosofice, cari profanând știință și religione, *négă existența unui Dumnezeu creator, ér obârșia Mântuitorului Christos o caută într'o „talofită” séu chiar într'un mineral, din care a „evoluat” până la o astfel de perfecțiune, la care ne putem ridica cu toții după câte-va renasceri și purificări.* (18)

D-l Stoica — Christos, séu cel puțin candidat de a detrona pe Christos!

(18) Veđi și recensiuinea, ce și-a luat ostenela a o face un naturalist la cele 3 conferențe teosofice ale d-lui Stoica în „Șöla și Familia” (Nr. pentru August a. c.) pg. 156—157.

Credem, că suntem dispensați de ori ce comentariu.

Am mai vëđut mai când era pe aici pe negustorul conferențiar, comi-voiajorul Weiss, care a încercat sé-și desfăcă marfa teosofă tot sub eticheta „adevărului” și a „înfrățirii”, dér l'a luat gura pe dinainte și când credea, că și-a captivat auditoriul prin cele câte-va nume exotice, ca Brandes, a erupt — întorcându-și ochii pe dos — într'o ieremiadă tânguitoare. Puținii curioși, căți erau de față — mai ales dame — se ridicară timide — or fi cređut, că i-au venit jupânului istericale — și părăsiră grăbite sala. Tablou!

Am înțeles de atunci, unde tinde „înfrățirea”.

Nu știu, ce va ăice nobila regină când va ađi, că a fost proclamată membră onorară a sectei teosofice și între ce tovarăși de principii i-s'a destinat locul de onöre.

De ce nu e și *Alexandri* teosof, — și dimpreună cu el întreaga seminție românescă — după-ce acest rege al poeziei ne spune, că Românul are 7 vieți în pieptu-i de aramă?

aniversarea născerii prințului moștenitor George) câte o alocuțiune indignată contra tirajiei ofițerilor asasin.

O alocuțiune, în acest sens, trebuia ținută și regelui, în aceeași zi, la recepțiunea de felicitare de la palat.

Regimentele din Ungaria după naționalitate.

Un ofițer din armata comună publică în „*Neue freie Presse*” următoarele:

Diferitele proiecte adeseori foarte stupide, ce se fac pentru rezolvarea chestiunii introducerii limbii de serviciu maghiară în regimentele ungare, m'au îndemnat a culege — pe baza datelor oficiale — cifrele, cari înfățișază compunerea după naționalitate a tuturor regimentelor de infanterie din Ungaria și cari dau rezultate, ce probabil surprind foarte tare pe mulți cetitori și din Ungaria.

(Să se compare următorul conspect tabelar în procente).

Regimentele: stațiunea corpului de recrutare:	Maghiari:	Sârbo-Croați:	Germani:	Români:	Slovați:	Ruteni:
2 Brașov	60	20	—	20	—	—
5 Satmar-Nemeti	80	—	—	20	—	—
6 Neoplanta	9	40	51	—	—	—
12 Comorn	40	20	—	40	—	—
18 Belovar	—	—	100	—	—	—
19 Raab	80	20	—	—	—	—
23 Zombor	80	50	20	—	—	—
25 Loșonț	50	—	—	50	—	—
26 Strigoniu	40	10	—	50	—	—
29 Becicherecul mare	10	80	50	10	—	—
31 Sibiu	—	40	—	60	—	—
32 Budapesta	70	30	—	—	—	—
33 Arad	20	30	—	50	—	—
34 Cașovia	80	8	—	12	—	—
37 Oradea-mare	60	—	—	40	—	—
38 Chechemet	103	—	—	—	—	—
39 Dobrișin	50	—	—	10	—	—
43 Caransebeș	—	20	—	80	—	—
44 Capošvar	92	8	—	—	—	—
46 Seghedin	100	—	—	—	—	—
48 Kauja-mare	70	10	20	—	—	—
50 Alba-Iulia	22	8	—	70	—	—
51 Clușit	32	—	—	68	—	—
52 Cincf-biserici	50	42	8	—	—	—
55 Agram	—	—	100	—	—	—
60 Erlau	100	—	—	—	—	—
61 Timișoara	—	60	10	30	—	—
62 Tîrgu-Mureșului	50	—	—	50	—	—
63 Bistrița	10	10	—	80	—	—
64 Orăștie	—	10	—	90	—	—
65 Muncaci	80	—	—	—	20	—
66 Ungvar	20	—	—	—	80	—
67 Eperieș	—	20	—	—	80	—
68 Solnoc	100	—	—	—	—	—
69 Alba-regală	80	20	—	—	—	—
70 Petruvarodin	—	10	90	—	—	—
71 Trencin	—	10	—	90	—	—
72 Pojun	20	20	—	60	—	—
76 Șopro	50	50	—	—	—	—
78 Esseg	—	20	80	—	—	—
79 Ottocac	—	—	100	—	—	—
82 Odorhei	90	—	10	—	—	—
83 Steinmanger	40	60	—	—	—	—
85 Sighetul-Marmației	20	10	—	20	—	50
86 Maria-Teresiopol	60	10	30	—	—	—
96 Karlstadt	—	—	100	—	—	—
101 Bichș-Ciaba	80	—	—	10	10	—

Aici facem observarea, că — în afară de șese regimente croate, cari firesc că vor trebui să primescă analog cu armata lor teritorială, și limba de serviciu croată — există încă șese regimente ungare în cari nu se află nici măcar un singur Maghiar. (Acestea sunt regim. nr. 31, 43, 61, 64, 67 și 71), trei regimente, cari au Maghiari numai sub și până la 10% (Nr. 6, 29, 63), cinci regimente, cari au sub și până la 20% Maghiari (Nr. 33, 50, 66, 72, 85), regimente curat maghiare există în total numai patru (Nr. 38, 46, 60, 68), cu 90% se află regimente maghiare numai 3, cu 80% numai 6. Cred, că aceste cifre vorbesc destul de lămurit.

Cum va sta lucrul cu marea însuflețire națională în viitor, decât s'ar introduce limba maghiară, cum așteptă d-l Francisc Kossuth, totuși nu e de tot sigur.

Crușimile din Macedonia.

Despre crușimile înfricoșate ce le-au comis bandele lui Sarafoff și a lui Damian în orașul Crușova unde locuiesc 7 mii de aromâni, o mie de albanezi și 4 mii de Bulgari, se telegrafază din Salonic diarului „Wiener Tagblatt“:

Nisce tribunale extra-ordinare bulgăresci au obligat pe toți cei bogați să dea totă averea lor. Cei cari refuzau, erau legați, biciuiți gróznic și martirizați în tot felul din ordinul lui Sarafoff.

Doi Români bogați au fost orbiți cu fier înroșit în foc. Un comerciant a fost pus în țepă. Unui bătrân popă turcesc anume Hadji Mehmed, i-s'a smuls limba. Trei moschee au fost aruncate în aer cu dinamită, tot așa și mărșeta bisericii greco-română.

Fetele române și albanese au fost tirite, din biserica națională română și violente. Mai multe din ele au înebunit.

În Trstenic s'au smuls limbile la trei Români; toți albanesii și mulți greci au fost uciși.

Memoriul Românilor și grecilor din Crușova.

„Politische Correspondenz“ publică memoriul pe care Grecii și Români din Crușova l'au adresat consulilor, contra crușimei bașibuzucilor, cari au jefuit și incendiat casele.

În memoriu se spune, că mulțor persoane li s'au tăiat berigata, mai cu seamă fetelor, cari își apăraseră onoarea. Optzeci de persoane au fost ucise, între cari medici și preoți.

Pagubele pricinuite orașului Crușova sunt de jumătate de milion de lire turcesci. 400 de case au fost arse, 200 de magazine au fost jefuite, bisericile au fost dărâmate.

SCIRILE DILEI.

— 28 August v.

Reținerea soldaților. Monitorul ordinațiunilor armatei publică ordinul, care vorbește despre reținerea soldaților din anul al treilea de serviciu până la finele

lui Decembrie. Drept recompensă pentru cele trei luni câte le vor mai servi, ordinul le pune în vedere, că vor fi liberați de cele trei manevre prime. Măsura această nu se referă și la voluntarii pe un an.

Visitațiune canonică. I. P. S. Sa metropolitul Ioan Meșianu va întreprinde în curând o visitațiune canonică în una din cele mai extreme părți ale arhidiecezei sale. Și anume în valea de sus a Mureșului. Duminecă la 7/20 Septembrie va sfinți biserica din Mureș-Cueșdiu; ér Luni, în ziua de Sfânta Marie, biserica nouă și póte cea mai mare din întreaga arhidieceasă, de la Toplița-română. La reîntórcere se va abate și pe Valea-Rîului, și în una din zilele proxime va sfinți biserica nouă de la lbănesci.

† Dr. Ion Malaiu, profesor pensionar la liceul românesc din Năsăud, a decedat ađi nópte în Năsăud, după o bólă scurtă, în urma unei paralizii cerebrale. Il deplâng nemângâiata soție, cei doi fii Dr. Titu și Ion Malaiu cu numéroșii lor consăngenți și prieteni. — Cu profesorul Malaiu, care a servit școala românescă cu devotament și resemnare în timp de 30 ani, se stinge încă un om de bine, un lucrător de pe orisonul fostului district românesc al grănițerilor Năsăudenii. Malaiu, ca profesor, a fost mult iubit de numéroșii săi elevi; lecțiile sale de Istorie însuflețeau pe elevi pentru iubirea de omenire, de neam și de patrie! Fie-i țărina ușoră și memoria neuitată.

Dieta Bucovinei este convocată în sesiune ordinară pe ziua de 10 Septembrie st. n.

Țarul Rusiei în Viena. După ultimele informațiuni, Țarul Nicolae va sosi la 30 Septembrie în Viena. În Schönbrunn va lua dejunul împreună cu Maj. Sa și de aici vor pleca ambii la vânătoare în Mürzsteg. Țarul va petrece acolo trei zile. La 4 Octombrie Țarul se va reîntórci în Viena și se va instala la ambasada rusă, de unde are să plece a doua zi.

Desmintire. Scirea, ce-am adus-o și noi despre o demonstrațiune în Triest a cător-va soldați în contra prelungirii până la Ianuarie a serviciului de trei ani, să desminte oficios, ca fiind exagerată și tendențioasă. Totul se reduce la un obicnuit esces al cător-va soldați turmentați, și nu la intențiunii de demonstrațiunii și agitațiunii.

Ministrul de instrucțiune Wlassics a încredințat, precum am anunțat și noi, cu agendele administrative ale secretariatului din ministeriul de instrucțiune, pe d-l Dr. Victor Molnar. În locul d-sale a fost denumit de secretar d-l Dr. Carol Szász, fost consilier ministerial, care și-a și ocupat noul post.

Redacțional. „Telegraful Român“ anunță pe cetitorii săi, că dându-i-se din

partea comisiunii administrative a tipografiei arhidieceesane un concediu mai lung redactorului său d-l Teodor V. Păcățian (Măne, Joi, d-l Păcățian își începe pedepsa de 6 luni închisóre de stat în Seghedin), sub durata absentării sale din Sibiu diarul va fi semnat de d-l Dr. George Proca, în calitate de redactor provisoriu.

Adunare în Câmpulung. Cetim în „Deșteptarea“ din Cernăuți: Pentru punerea la cale a unei adunări imponente în Câmpulung, care să aibă loc în 28 Sept. st. n. a. c. s'a ales din districtele Câmpulungului și Vatra-Dornei un comitet aranjator de aproape 60 persoane din toate stările. La acea adunare, pe lângă chestia înființării unui gimnasiu în Câmpulung, se vor discuta și alte chestii de importanță. La adunare vor fi invitați și deputații acelor districte.

Adunare de controlă. Magistratul orășenesc face cunoscut, că adunarea de controlă pentru concediații permanenți, rezerviști și rezerviștii suplenți, cari locuiesc pe teritoriul orașului Brașov, se va ține în zilele de 29, 30 și 31 Oct. 1903 punct la 9 óre înainte de amăzi. Se avisează deci toți concediații permanenți, rezerviștii și rezerviștii suplenți ai tuturor corpurilor de trupe ale institutelor armatei permanente și ale marinei de resbel, fără deosebire decât respectivii sunt séu nu sunt stabili pe teritoriul Brașovului, că cei din suburbiul Șcheit au să se prezenteze în 29, cei din Brașovul-vechiu, Stupini și Fabrica de zahar în 30, cei din Cetate, Blumena, Timișul-de-jos și de sus, din Dêrste și Predeal, precum și aceia, cari în zilele mai sus menționate nu s'au prezentat, în 31 Octombrie 1903 înainte de prânț la 9 óre la comanda de reîntregire a regimentului Nr. 2, în casarma de infanterie nouă (lângă tîrgul de vite), aducându-și fie-care și pasul de miliție. Acei concediați, rezerviști și rezerviști suplenți, cari nu se prezentează la adunarea de controlă în sus amintitele zile, sunt strict obligați de a se presenta la controla supletorie, ce se va ține în 16 și 17 Nov. a. c. în localul cercual de reîntregire. — Acei concediați rezerviști și rezerviști suplenți, cari nu se prezentează nici la această controlă ulterioară și nu produc nici un motiv de scusă suficient, se vor pedepsi conform prescripțiilor penale militare.

„Zsiga bá“ face politică.

El vorba de deputatul ciorecar al Sécuilor Makkai Zsiga — kossuthist și opozant și mneasa. S'ar și puté altminte-trelea? Eri ne-a făcut onoarea să viziteze și străvechiul nostru oraș. Deputatul cercului Akosfalva veni de la Kezdi-Oșorhei unde i-s'au făcut ovațiunii mari, serenadă, și a fost ospetat în casa avocatului Dr. Alexandru Szacsny.

În Brașov n'a zăbovit decât puțin, ér la stațiune, de unde a plecat cu acceleratul spre Pesta, s'a suit de cu vreme în vagon de cl. I. — pe semne să nu întârșie a fi de față la locul său în par-

Póte să fie un „lapsus memoriae“ al d-lui Stoica. Dér ne spune d-l Stoica altceva — și aici crede d-sa a fi lovit mai ales cuiul în cap și a fi orbit cu prodigiósa-i multilateralitate a cunoscințelor pe naivii, la a căror slăbiciune se pare a fi contat mai mult. Înțelegem jocul acrobatic, ce-l îndeplinesce cu numărul 7.

Abusul răsfrățat al interpretării alegorice aplicate la înțelesul textual al bibliei, l'am semnalat deja la filosofii iudeo-alexandrinii în frunte cu Philon.

Acum vine d-l Stoica, și nu scim pe urmele cărui alt teosof — de altminte-trelea cu aer de multă originalitate — stabilește o paralelă între cele 7 zile, în intervalul cărora a avut loc creațiunea după textul vechiului testament, și între cele 7 preținse període din evoluția pământului și a universului și pe de-asupra între cele 7 principii (sic!) ale oului [cójă, peliță, albuș, gălbenuș, embrion, putere de viață și ideea (sic!), care reprezintă oul și în sfârșit puil] și tot atâtea ale omului [corp pământesc, eteric, astral, poftă, intelect, înțelepciune și spirit]. Nu scim în care școala a cabalei și-a

luat d-l Stoica diploma de teosof. Nu scim nici ce va dice la tóte acestoa teologia, anatomia, fiziologia și psihologia. Ne surprinde însă, că la locul acesta d-l Stoica n'a aflat cu cale a se provoca și la cele 7 vămii ale vėzduhului, prin cari crede a trece după mórte bigotul ignorant înainte de a ajunge înaintea tronului Dumneșeirei.

Analogia ar fi fost mai completă. În sfârșit istoria cu cele 7 principii ale oului, o lăsăm în grija naturalisților. Când însă vedem, că d-l Stoica crede a descoperi urmele principiilor teosofice chiar și în unele datini și superstițiunii ale poporului nostru, — lucrul ni-se pare cel puțin naiv, ca să nu dicem ridicol. După teosofi așadéră sociologia, etnopsihologia, folklorul, cari abia bine de curând și-au ținut intrarea triumfală în șirul sciințelor pozitive, trebuiau sugrumate deja din fașă, ér acum trebuiesc surghiunite înainte de vreme, căci pe semne teosofia va avé misiunea culturală să resolve tóte tainele și enigmele istorice și sociologice. Etă déră, că teosofia, care pășese cu simpla pretensiune de a deveni înfrățitorea reli-

giunilor și să lapedă cu tot prețul de ori-ce sciință și de ori-ce sistem fie religios, fie scientific, într'un moment de iperzel uitându-și de sine și de problema, ce singură și-a formulat-o, cėrcă să facă o neesplicabilă prevaricațiune pe terenul unor sciințe pozitive, cėrcă cu alte cuvinte să devină înfrățitorea nu numai a religiunilor, ci și a sciințelor. Magna petis... E un salt mortal prea riscat. Probabil însă, că lucrul nu trebuie pus de-adreptul în contul teoriei teosofice, ci trebuie esplicat dintr'un esces de zel și de fantasie al d-lui Stoica.

Cu tóte acestea am aflat cu cale să relevăm și momentul acesta, deórece d-l Stoica cėrcă să dea teosofiei chiar o importanță națională românescă, probabil prin pretenția deplasată de a fi aflat în teosofie cheia tuturor enigmelor istorice ale nēmului nostru. Și decât-i vorba să judecăm lucrul tocmai din punct de vedere național românesc, nu vrem să dicem, că încercarea izolată a d-lui Stoica de a face propagandă în spirit teosofic invólvă deocamdată în sine pericol național românesc, căci nu putem crede în

vitalitatea acestei propagande la poporul nostru și cu atât mai puțin la cărturarii nostri, întemeiați pe o cultură solidă intelectuală și morală. Acestă încercare însă o aflăm la tot cazul inoportună și dovedesce cel puțin neorientare asupra relațiunilor și trebuințelor culturale-sociale ale poporului nostru.

Astăzi când poporul de rënd se vede dilnic ispitit de nazarenism, clasa de mijloc de socialism, atât ne-ar mai trebui, ca și puținii cărturari, ce îi avem, să-și pėrdă cumpėțul și echilibrul sufletesc, aservindu-se te miri căror tendințe cosmopolite séu de altă nuanță, ce nu pot cadé în cadrul caracterului nostru național istoric ca francmasonismul, ateismul, teosofia, spiritismul și alte apariții cabaliste.

Intrucât fortăreța și sprijinul nostru istoric a fost totdeuna biserica noastră națională creștină, această garanță de pėtră a consciinței unității noastre naționale, — furtăta trebuie să vedem un act nescotit în ori-ce încercare militantă, fie conșcie, fie inconșcie, fie făcută cu bună orrea credință, de a conturba consciința tradițională religiósă a poporului nostru

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 7 Septembrie. Coloman Szell s'a pronunțat, la casina națională, foarte pesimistic asupra situațiunei. El a dis: „Mișcăm un lucru despre care noi înșine n'avem ideie, cât este de mare“. Apoi a adăugat: „Eu sunt sănătos, d'ér ministru-president nu voi fi.“

În 9 Septembrie Maj. Sa va pleca la Viena. Nu se scie, unde va pleca după aceea. Se crede, că nu va merge nici la manevrele din Galitia, ci se va reintorče la Budapesta.

Viena, 7 Septembrie. Comitetul executiv al partidelor reunite germane din „Reichsrath“, a ținut ad' ședință și a luat o rezoluție prin care se cere retragerea ordinului ministrului de război, și convocarea „Reichsrath“ ului.

În cercurile parlamentare austriace se vorbește, că crisa ungară nu se va rezolva de-ocamdată. Koerber a declarat, că nu va convoca „Reichsrath“ ul cât timp crisa ungară nu va fi rezolvată.

Sofia, 7 Septembrie. Ministrul de război Șafoff a declarat, că dispune de forțe militare suficiente pentru primele trei zile, ca să pareze un atac eventual din partea Turcilor, ér în trei zile se pot mobiliza câte-va clase din rezervă.

Diverse.

Legenda focului la Negri. Și Negrii ca și Albi cred că oamenii la începutul lumii nu aveau foc.

Ei s'au gândit să prindă focul ceresc și s'au apucat să-l caute.

Un Negru a început să se suie la cer și ajungând la primul cer văd' nisece oameni căr' n'aveau de cât jumătate din corp, și el rise de ei.

La al doilea cer au văd'ut oameni mergând cu capul în jos și cu picioarele în sus și éraš' a ris, ér pe oamenii din al treilea îi văd'ut că se tirau pe genunchi și Negrul îi porecli că sunt mei.

Ajuns la al patrulea cer unde locuiesc deul Mulungu, Negrul s'a prosternat și a cerut foc.

— Vino mâne, îi răspuse Mulungu, și vei găsi foc.

A doua zi, Negrul fiind primit de deul Mulungu, într'o sală magnifică, văd'ut în fața lui o duzină de vase de aur decorate cu ciseluri minunate, și două vase de pământ proște cu aspect grosolan:

— Alege! dișe Mulungu, Negrul fără să esite, luă vasul cel mai frumos, în care găsi cenușe.

— Pentru-ce, întrebă deul, ai ris de copiii mei, întâlnindu-i pe drum? Ce, nu-i nimic de ris pe pământ? Intorče-te, focul nu este pentru tine.

Mai mulți alți oameni au făcut aceeași călătorie. Nici unul din ei n'a făcut vr'o ispravă.

În sfirșit o femeie s'a decis să-și încerce și ea norocul.

Pe drum întâlni pe oamenii ceresci cu jumătate corp, pe cei căr' mergea cu picioarele sus, pe cei căr' se tirau pe genunchi. La toți le făc' o față plăcută. Lăuda mersul lor, grația și talentul lor. În fața lui Mulungu ea cânta și juca.

Când i-s'a dat voie să caute prin vasele de aur și cele de pământ, ea dișe arătând spre vasele de aur:

— Acestea sunt forțe scumpe pentru noi, și ea alege o olă de pământ, în care era foc.

Din vremea aceea femeile trec ca fiind cu mult mai deștepte în totă țera Wagogo.

Precum vedem, istoria răpirei focului de Prometheus, o întâlnim până și în colibele Negrilor din Africa germană.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

destul ca să entusiasmeze pe nenorociții, pentru cari singurul refugiu era America.

Fie siguri însă, că coreligionarii lor, cărora somptușele birouri de bancă, ori însemnatele pachete de bancnote ori titluri de valoare, le oferă ceva mai real de cât nisece simple făgădueli, nu se vor grăbi să onoreze cu îngrășata și eleganta lor personă ținutul noului stat.

Ce să mai umbli să exploatezi un pământ necunoscut în Africa, când o sistematică exploatare în Europa ți-a dat pe mână întreaga finanță?

Ce mină ar pute să facă acolo, — și ce mine vor găsi mai bogate decât acele din care au stors — ei, bieții persecutați — atâtea milioane!

Să risici a escita inclinațiunile antropofagice ale sălbaticilor, ori să ai să te lupți cu fiare pe cari nu le poți domoli cu sunetul unui fișic de aur, să-ți pui astfel în pericol un abdomen și un capital crescut cu atâtea ostenele, pentru ce? Ca să stai într'o „patrie“ unde n'au fost neam de neamul tău și care nu-ți pot da, mai probabil, decât neajunsuri gratuite?

Dr. Herzl nu va avé atâtea hatir.

Rotschild va rămâne acolo unde e și acum, sir Samuel va preferi să rămâne lord maior la Londra, pretextând, că nu-i priesce clima Africeii, toți cei-lalți cari și-au făcut o situație, au să-i imiteze, — și chiar d. Farçhy ori-cât de jumult i-a fost papagalul din Lipscaii, tot n'o să și-l mute în Africa.

Ce, să se bolnăvescă oamenii de nostalgia... civilizației?

Capitalul rămâne la biuroul lui. Deci s'aracii au să formeze noul stat!

E greu să-ți înveți brațele la munca câmpului când n'ai purtat pe ele decât haine vechi, cărți idem și mărunțișuri, din tată în fiu.

Se vor găsi, puțin însă, și noul stat, nu va fi decât câte-va mici colonii, fără însemnătate și fără viitor, — și aceste cine scie!...

Noul stat evreu?

D-le Herzl, d-le Herzl, nu cum-va nu-ți cunosc tovarășii? Când or ajunge lucrurile la ceva serios, vei vedé, că o să ai totul: pământ, protectorat, legi, bani chiar, — afară de popor. Și nici d-l de la Palisse nu făcea jumări (papărădă) fără ouă.

„Jurn“.

NECROLOG. În Șeulia - de Câmpie a încetat din viață la 6 Septembrie n. Olivia Rusu în etate de 10 ani. O plângă părintii Vasilie și Rosalia Rusu, frați și surori și alte rudeni.

Literatură.

„Școala și Familia“ foie pedagogică literară. Apare la 1 și 15 ale fie-cărei luni Redactor responsabil Ioan Darius, cu concursul mai multor profesori, învățători și alți bărbați de școlă. A apărut nr. 9 și 10 cu următorul sumar: Răspuns la înviuarea: „Pentru-ce se observă mare nepăsare și pentru ce nu se manifestă mai multă însuflețire în activitatea celor mai mulți dascăli ai noștri, și cum s'ar pute ajunge această însuflețire?“, de I. Darius. Cuvent festiv rostit cu ocaziunea încheierii anului școlar 1902—1903 la școlă primară rom. gr. or. de băieți și de fetite din Brașov St. Popovici. Spiritul mamelor ** Din icóna școlii române la finea veacului al XIX. Ioan Popea (cu portret) Virgil Onițiu. Ștefan Dragomir (cu portret) (scrișă autobiografică) ** România jună. (Literatură mai nouă românească). Studiu literar de Georg Adam. Traducere Delascheia. Părinților pentru copii. (Legendă indiană americană) M. Odaia școlii. (Lecțiune practică) Dr. Petru Șpan. Adunarea gen. a Asociațiunii în Baia mare, ** Trei conferențe teosofice (D. Stoica) recenziune de M. Cronica școlii. ** Cronica literară ** Pentru distracție **

Recomandăm tuturor oamenilor noștri de școlă, mai ales preoțimei și învățătorilor unica foie pedagogică a noastră care număr de număr se distinge tot mai mult prin bogatul și variatul său cuprins. Colaboratorii reputați ai foiei pedagogice și sunt destulă garanță pentru bună-tatea revistei. Abonamentul (6 corone pe an pentru România și străinătate 10 lei) se poté face la administratorul foii, d-l învățător N. Óncea, senior, Brașov.

După ce spune, că convingerile sale politice și ținuta sa în cauzele române de 25 ani sunt bine cunoscute celor, cari s'au interesat de aceste, și după ce declară, că credeul său, fie religios, fie politic, nu-l schimbă nici-odată, dișe:

„...În cazul atins și învinuit cu tălmăcirea vorbirei deputatului Ugron, am procedat cu deplină conștiință de cauză. În scris și în personă am fost recercat de presidentele clubului partidei deputatului din cerc și solicitat, ca și fără nici o aderare la principiile profesate de d'nsii, să tălmăcesc numai simplu vorbirea deputatului către popor. În cele din urmă că am primit acest rol — deși a principiu am cugetat că vor fi hiperzelanți, cari vor cualifica această de renegatism — m'a înduplecat nu dragul de credeul politic al opoziționalilor, ci îngrijirea de binele moral al poporului, care pentru mine suprema lex esto“.

Dișe mai departe părintele Vicaș:

„Va pricepe fie-care, că nu e fără temeiul precauțiunea că să nu las, ca ce am edificat cu atențiune în 15 ani în această comună, să se invenineze și ruineze prin esposeul și invectivele cutărui tălmăciu nechieamat și pervers, și de aceea am primit rolul (de tălmăciu), cu atât mai ales, că cunoscând caracterul firm și activitatea politică marcantă a lui Ugron, cât mai v'ertos, că d'nsul e catolic mare și credeam că va face espunerii morale și edificătoare pentru popor, ceea-ce s'a și întimplat“...

D-l Vicaș asigură, că Ugron a vorbit și despre „nerespectarea legilor de naționalitate din partea guvernului, despre dreptul folosinței limbei deosebitelor popore, despre religiozitatea și păgânăta poporului de a-și păstra legea și pământul și a-se înavuți pe cale cinstită, numind înșelătorii pe cei cu promisiuni de înavuțire pe căi de principii socialiste“. A spus apoi, că ori-cine poté să se adreseze la el, în ori-ce cauză, la Budapesta, căci le ofere tot sprijinul posibil etc.

Atâtea spune în merit părintele Vicaș, vrând să se disculpe. Va recunosc și d-sa, că n'a putut să învoce în apărarea atitudinii sale nici un argument plausibil, căci ce „îngrijire de binele moral al poporului“ vede părintele Vicaș în aceea, că d-sa, preot român și conducător firesc al poporului, să constituie tălmăciul vorbirei unui deputat ungar, care ori-ce „activitate politică marcantă“ ar avé, este și el tot așa un adversar al limbei și naționalității române, ca și ceilalți colegi ai săi din dietă?

Evident, că părintele Vicaș a procedat nu numai incorect din punct de vedere național și românesc, d'ér a dat fraților săi preoți și poporului un exemplu rău de demoralizare politică, ceea-ce sperăm că pe viitor nu va mai face. Nu se cuvine unui preot român, care se pretinde a fi buș Român și naționalist, să se facă organul de tălmăcire al unui adversar politic, fie el ori cât de „ilustru“ orator și mare „catolic“, și e disgustător a vedé așa ceva atunci mai ales, când se scie, că „convingerile lui politice“ sunt în diametral contrast cu interesele de viață ale neamului său.

Un nou stat evreesc.

În ultimele zile s'a vorbit cu multă stăruință, în special în lumea celor cari au salutată cu entuziasm campania în favoarea circumcisiunei, despre congresul de la Bassel și noul stat evreesc.

Sioniștii — cari n'au nici o legătură cu familiile Sion, — în frunte cu Dr. Herzl vor să reinvieze regatul lui Israel, „regat“ guvernat de data asta de un președinte de republică, — un triumf al „principiilor“ neuitatului Spanachide.

E ceva atavic. Strănepoții lui David trebuie să umble vecinic după un pământ al făgăduinței.

Înainte, în străvechea epocă de glorie, era Iehova cu făgăduiela. Acum, în aceste vremuri de automobilism și civilizație, un simplu stat este care-l oferă: Anglia.

Acest nou pământ al făgăduinței este un platou din Africa orientală — a cărei proprietate se vede, că nu prea rentează generoșilor Albioniștii, — ér Moise modern este onorabilul Dr. Herzl.

E drept, nu se spune, că acolo va curge lapte și miere, d'ér se afirmă, că este fertilitate și sunt mine bogate. A fost

lament, unde un vot (un deget) — în opoziție — în aceste vremuri grele pentru „națiune“ numără mult. Din ferestrele vagonului „Măria Sa“ privea cu mult dispreț la publicul ce căsca gura la el, — ne spune foia ungerăscă din loc. Un colaborator de la „Br. L.“ l'a și intervievat în vagon asupra situațiunei, ér „ilustrul“ politician a făcut următoarele „grave“ enunțaiuni:

„E zadarnică ori ce sfortare și volincie; ministrul president numai așa se poté feri, decât ne aduce concesiuni. Căci nouă, opoziției, ne trebuie necondiționat concesiuni naționale, pentru cari luptăm deja de 8 luni. Ori cine ar veni în scaunul de națiunei, Lukacs s'eu Apponyi, decât n'aduce cu sine împlinirea pretensiunilor noastre, nu numai că nu-l tolerăm, d'ér îl și alungăm. (Aoleo!) Noi am învățat din trecut. Nu lăsăm să ne-arunce nimeni praf în ochi. Lupta o reîncepem de acolo, unde am întrerupt-o, și pot declara că nu va fi liniște, până ce ostirea noastră nu va fi națională, nu va fi maghiară. Asta nu e numai dorința noastră. (Mai sus spunea, că e postulat, pretensiune!), ci și a poporului, a națiunei. Eu și cu mine colegii mei de principii mai bucuros am vedé în scaunul presidial pe Wekerle, însă și pe el numai cu concesiuni, las că și Wekerle numai așa s'ar angaja cu formarea cabinetului, decât Majestatea Sa ni-ar da concesiunile, ér nouă ne trebuie necondiționat concesiuni. Aut — aut!“

— Vai de guvern și Austriaci, când va sosi „Zsiga bá“ la Pesta, ér decât nici acum nu va ajunge Wekerle ministru president cu sprijinul lui „Zsiga bá“, nu scim, când o să-i mai trecă norocul pe la portă.

Intîmpinare.

D-l preot gr. unit Augustin Vicaș din Hidig (Sălăgiu) ne trimite o întimpinare la cele afirmate despre d-sa în corespondența din nr. 175 al „Gazetei“, în care se dișe, că din incidentul prezentării deputatului Gavrilă Ugron în comunele pur române Giu-melcișii și Hidig, părintele Vicaș a tălmăcit pe românesce vorbirea lui Ugron, d'ér preotul Pinteia din Giu-melcișii i-a făcut cu poporul primire s'erbătorască. Corespondentul nostru a luat, cu drept cuvânt, în nume de rău această purtare a numiților d-ni preoți și a desaprobat-o categoric dișeând între altele, că „însuși Ugron, ca om de caracter și de convingere politică, n'a putut să aștepte ca preoți români, cu demnitate și convingeri politice solide, să-i facă astfel de servicii umilitore și demne de nisece renegați“.

Părintele Vicaș simțindu-se atins prin această apreciere corectă a atitudinii sale din punct de vedere românesc și național, în întimpinarea, ce ne trimite, își dă silința să se disculpe.

care din fericire trăesce încă în conștiința unității noastre religioase și nu scie face deosebire de confesiune, necum de secte și erezii.

Prosa rece a d-lui Stoica nu încălzeșce, nu atrage, nu însufleșce, nu captivéză. Nicăiri timbrul cald și entusiast al convingerei, care la rândul său se poté convinge și pe altul. Dealtmintearea această e s'orțea tuturor compilațiunilor secl, mai ales în materie de credință și sentiment. Trebuie să te lase rece. Unde e povoiul irezistibil de sentiment, care cu forța împetușă și potopitoare a potopului de munte să se reverse din inima și bogăția fantasei apostolului fanatisat, seu cel puțin căldura cumpătată, care se tradeze pe apologetul convins și devotat? Insuși autorul celor 3 conferențe teosofice nu prea pare convins de ceea-ce spune, cel puțin nu credem, că ar fi în stare să-și pună mâna în foc pentru adevărul doctri-nelor teosofice.

(Va urma.)

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 2 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Fărestrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultură generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptărie și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebese esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea a serioasă concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă etc.

Economia pentru școlele populare compusă de Teodor Roșu, învățător la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarek de Panait Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Serao în țără seracă“. Editura. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ senu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

Insoțirile de credit împreună cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptărie etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. **Edițiunea a V-a** Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

„Sfaturi de aur“, pentru săteni și români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

Vinuri din pome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

Imbunătățirea stării sâtenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grâului“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școlele populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

A apărut **„Almanachul“** societății „Petru Maior“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. Prețul 4 corone. Se află de vânzare la Tipografia A. Mureșianu cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea inpartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive: scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: **afacerile de credit cambial și afacerile de bancă**. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Sept. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de corone ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.46
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.30
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	154.25
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	199.95
Renta de aur austr.	120.25
Rente de corone austr. 4%	100.45
Losuri din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	15.77
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	714.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	647.—
Napoleoniori.	19.07
Mărci imperiale germane.	117.32 1/2
London vista	239.22
Paris vista	95.07
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Sept. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.96	Vënd.	19.—
Argint român.	18.80	„	18.92
Napoleoniori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesce	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesce	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.26

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

ANUNCIURI

(inserțiuni și reclame.)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. în cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administ. „Gazetei Trans.“

Nr. 14357—1903.

PUBLICAȚIUNE.

De ôre-ce Rudolf Haas cu petiția dto 1-a Septemvre 1903, nr. de mai sus a reinapoiat actul cel îndreptăteste a esercia meseria de a plassa servitori, actul care i-s'a estradat cu nr. mag. 17233—1902, și astfel nu intenționează a mai esercia această meserie; de aceea îndreptățirea lui la această meserie se declară de ștersă.

Presenta publicațiune se aduce la cunoscința generală, cu aceea observare, că toți aceia, cari contra biroului de plassare a d-lui Rudolf Haas, ar voi se și validiteze eventuale competențe de desdaunare seu pretensiuni, cari ar deriva din afacerile de plassare, se provôcă a-și subșterne la subșcrișul magistrat reclamațiunile lor în această privință, până la 15 Septemvrie a. c. cu atât mai vêtos, cu cât ca după expirarea acestui termen, cautiunea depusă de d-l Rudolf Haas, la acest oficiu, i-se va estrada.

Brassó, 3 Sept. 1903.

1—2.(1095) Magistratul orașenesc.

Se caută. Acuisitori,

sub condițiuni avantagiöse, pentru un institut de asigurare bine acreditat.

Oferte numai în scris sub „RENTABIL“, la Administrația acestui țiar. 3—3. 1089.

LA
H. OSTERZETZER
CIASORNICAR,
BRAȘOV

Strada Porții nr. 16,
este MAGAZINUL cel mai ieftin
— de a-și procura —
Ciasornice obiecte de aur și argint.
Serviciu solid. prețuri fixe.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele eu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a serie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

- Dela Brașov la Budapesta:**
- I. Trenul mixt la ôra 5-20 min. dim.
 - II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ô. 2-45 m. p. m.
 - III. Trenul de pers. la ôra 8-13 min. sêra.
 - IV. Tr. accel. la ôrele 10-26 m. sêra.

- Dela Brașov la București:**
- I. Trenul de persoane la ôra 3-55 m. dim.
 - II. Tren accel. la ôrele 5-14 m. dim.
 - III. Trenul mixt la ôrele 11-40 a. m.
 - IV. Trenul accel. la ôra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
 - V. Tren mixt la ôrele 6-50 sêra.

- Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:**
- I. Trenul de pers. la ôra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la ôra 9-18, cu Ciuc Gyimes și Ciuc-Szereda, la ôra 10-46 min. a. m.)
 - II. Trenul mixt la ôra 8-40 min. a. m.
 - III. Trenul de per. la ôra 3— m. p. m.

- Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu)**
- I. Trenul mixt la ôra 9-2 min. a. m.
 - II. Trenul mixt la ôra 3-44 min. p. m.
 - III. Trenul mixt la ôra 9-47 m. sêra.
 - IV. Trenul mixt la ôra 6-14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca și în serbători).

- Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:**
- I. Trenul de pers. la ôra 5-19 min. dim.
 - II. Trenul mixt la ôre 8-40 min. a. m.
 - III. Trenul de pers. la ôra 3— min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.)

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela Budapesta la Brașov:**
- I. Tren accel. la ôrele 5-07 m. dim.
 - II. Trenul de persoane la ôra 7-50 dim.
 - III. Tr. accel. peste Clușiu la ô. 2-9 m. p. m.
 - IV. Trenul mixt la ôra 9-27 min. sêra.

- Dela București la Brașov:**
- I. Trenul accel. la ôra 2-18 min. p. m.
 - II. Trenul mixt. la ôra 9-18 min. sêra.
 - III. Trenul pers., la ôra 5.— m. p. m.
 - IV. Tren. de pers. la ôra 7-41 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeală.)
 - V. Tr. accel. la ôrele 10-14 m. sêra.

- Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:**
- I. Trenul de persoane la ôre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda ôra 8-20)
 - II. Trenul de pers. la ôra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5-17 dim.)
 - III. Trenul mixt, la ôra 6-27 m. sêra. (are legătură dela Palanca la 8-54 dim.)

- Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)**
- I. Trenul mixt la ôra 7-02 min. dim.
 - II. Trenul mixt la ôra 1-12 min. p. m.
 - III. Trenul mixt la ôra 8-18 sêra.

- Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:**
- I. Trenul de pers. la ôra 8-25 m. dim.
 - II. Trenul de pers. la ôra 1-53 m. p. m.
 - III. Trenul mixt la ôra 6-27 min. sêra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes.)
 - IV. Trenul mixt la ôrele 10-05 m. sêra.